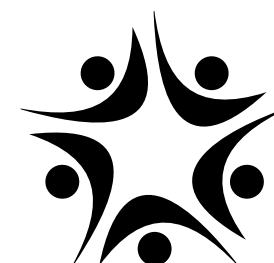

СПОРТ И БИЗНИС

Научни часопис

Број 3.

ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ
БЕОГРАД

Београд
фебруар, 2017.

ПРИОРИТЕТИ РАЗВОЈА СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

PRIORITIES FOR SPORTS INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT

БРАТИСЛАВ ПЕТРОВИЋ

Министарство омладине и спорта Републике Србије, Београд, petrovic.braca@gmail.com

Сажетак: Спортски објекти су од великог значаја за развој спорта. Правилно издвајање средстава за изградњу спортске инфраструктуре је од виталног значаја за државу. У раду се истражују приоритети развоја спортске инфраструктуре. У циљу утврђивања приоритета развоја спортске инфраструктуре, анализирана су релевантна документа у спорту која се односе на развој спортске инфраструктуре. Посебно су истражени Закон о спорту и Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период од 2014-2018. године. На основу утврђених приоритета, предложени су критеријуми за одабир пројеката који би се могли реализовати средствима из буџета Републике Србије. Рад пружа практичне препоруке за правилно планирање спортске инфраструктуре и опредељивање средстава из буџета Републике Србије.

Кључне речи: Спортски објекти, развој, стратегија, приоритети, критеријуми

Abstract: Sports facilities are of great importance for the sport development. Correctly allocation of funds for upbuilding sports infrastructure is vital for the country. This paper examines the priorities of the sports infrastructure development. At the aim to determine the priorities for the sports infrastructure development are analyzed relevant documents in sports related to the sports infrastructure development. Especially studied Law on Sports and Sports Development Strategy in the Republic of Serbia for the period 2014-2018. Based on the priorities established by the proposed criteria for selection of projects that could be implemented with funds from the budget of the Republic of Serbia. The work provides practical recommendations for the proper planning of sports infrastructure and the allocation of funds from the budget of the Republic of Serbia.

Keywords: Sports facilities, Development, Strategy, Priorities, Criteria

1. УВОД

Спортски објекти¹ од кључног су значаја за спортске активности, како за учеснике – спортисте, тако и за гледаоце. Улагање у спортске објекте је од виталног значаја за развој спорта.

Повећање броја спортиста захтева и повећан број спортских објеката. Развој спортских грана и нови спортови захтевају адекватне реконструкције, доградње, адаптације, санације постојећих или изградњу савремених спортских објеката.

1.1. Методологија и циљ

Предмет истраживања, према својој природи, одредио је у овом раду употребу одређених метода истраживања: проучавање, уопштавање и спајање чињеница о приоритетима развоја спортске инфраструктуре. Основна документација која је истраживана је законодавна и стратегијска регулатива у области спорта.

Циљ рада је истраживање постојеће регулативе у

1 Спортски објекти су уређене и опремљене површине и објекти намењени обављању спортских активности, на основу члана 145. Закона о спорту [1].

области спорта и утврђивање приоритета развоја спортске инфраструктуре.

Задатак рада је упознавање, посебно стручне јавности, са стратешким приоритетима развоја спортске инфраструктуре у корелацији са критеријумима за одабир пројеката за финансирање изградње, опремања и одржавања спортских објеката, који су од значаја за развој спорта на целом подручју Србије, односно од интереса за Републику Србију.

2. АНАЛИЗА РАЗВОЈА СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У складу са Уставом, Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области спорта. Тај систем је уређен Законом о министарствима, Законом о спорту и подзаконским актима који се на основу њега доносе.

Министарство омладине и спорта, у оквиру послова државне управе, обавља између осталог и послове учешћа у изградњи, опремању и одржавању спортских објеката и спортске инфраструктуре од интереса за Републику Србију [2].

Министарство омладине и спорта од свог оснивања (2007. године) системски улаже у развој спортске инфраструктуре финансирањем пројеката за изградњу нових и реконструкцију, адаптацију и санацију постојећих спортских објеката. Преглед броја пројеката и укупна финансијска средства за реализацију пројекта изградње, реконструкције, адаптације и санације спортске инфраструктуре дат је у табели 1.

Табела 1: Број пројеката и укупна вредност пројеката који су финансирани из буџета Министарства омладине и спорта у периоду од 2008. до 2016. године

Година	Број пројеката	Укупан износ у РСД
2008.	208	1.118.801.322,64
2009.	73	718.679.466,84
2010.	85	598.073.488,62
2011.	48	527.587.477,18
2012.	56	181.297.964,37
2013.	6	201.055.916,76
2014.	6	292.528.744,63
2015.	12	81.178.275,28
2016.	4	338.717.005,17
Укупно	498	4.057.919.661,49

Извор: На основу података Сектора за управљање пројектима Министарства омладине и спорта Републике Србије

Од свог оснивања, ресорно Министарство за спорт финансира реализацију пројеката од интереса за Републику Србију. У табели 2 дат је приказ укупне вредности реализованих пројеката по регионима Републике Србије. У процентима је дат укупан износ пројеката по Регионима у циљу компарације реализације финансирања равномерног размештаја развоја спортске инфраструктуре.

Компарацијом је утврђено да је у Регионима финансирано између 22,94% (јужна и источна Србија) и 26,58% (Шумадија и западна Србија) од укупног износа буџетских средстава, уз напомену да су у региону Косова и Метохије реализовани пројекти само у току 2008. и 2009. године.

Табела 2: Укупна вредност пројеката који су финансирани из буџета Министарства омладине и спорта у периоду од 2008. до 2016. године по регионима Републике Србије

Регион	Год.	Укупан износ у РСД	%
Војводина	2008-2016.	1.039.416.608,22	25,61

Београдски	2008-2016.	980.855.415,16	24,17
Шумадија и западна Србија	2008-2016.	1.078.708.598,52	26,58
Јужна и источна Србија	2008-2016.	930.748.948,59	22,94
Косово и Метохија	2008-2009.	28.190.091,00	0,70
Укупно		4.057.919.661,49	100

Извор: На основу података Сектора за управљање пројектима Министарства омладине и спорта Републике Србије

Министарство омладине и спорта финансира изградњу спортске инфраструктуре намењене развоју врхунског спорта. Реконструисан је први национални тренажни центар у Београду, изграђено је пет националних спортских центара и то: за гимнастику, стони тенис, веслање, фудбали и атлетику, а у изградњи је Национални ватерполо тренажни центар у Врњачкој Бањи. У табели 3 наведени су национални тренажни центри у Републици Србији и година у којој су финансирани радови на изградњи, односно реконструкцији.

Табела 3: Национални тренажни центри за врхунске спортисте и године финансирања радова на изградњи, односно реконструкцији

Р. бр.	Национални тренажни центар	Финанс. рек./изгр.
1	Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, Београд	2009.
2	Национални гимнастички центар, Костолац	2010.
3	Стонотениска хала – Хала спортова, Суботица	2011.
4	Национални тренинг центар за веслаче, Велико Градиште	2012.
5	Спортски центар Фудбалског савеза Србије, Стара Пазова	2013.
6	Атлетска дворана, Београд	2015.
7	Национални ватерполо тренажни центар, Врњачка Бања	2016. ²

Извор: На основу података Сектора за управљање пројектима Министарства омладине и спорта Републике Србије.

² У изградњи је Национални ватерполо тренажни центар у Врњачкој Бањи. 2016. године завршена је монтажа два базена и изграђена је плажа, односно завршени су радови прве етапе I фазе изградње.

Слика 1: Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, Београд

Извор: <http://www.rzsport.gov.rs/>

Слика 2: Национални гимнастички центар, Костолац

Извор: <http://www.gssrb.rs/>

Слика 3: Стонотениска сала – Хала спортова, Суботица

Извор: <http://www.jkp-stadion.rs/stonoteniska-hala/>

Слика 4: Национални тренинг центар за веслаче, Велико Градиште

Извор: <http://www.serbian-rowing.org.rs/info.php?r=26>

Слика 5: Спортски центар Фудбалског савеза Србије, Стара Пазова

Извор: <http://www.sportskicentarfss.co.rs/>

Слика 6: Атлетска дворана, Београд

Извор: <http://www.ass-org.rs/sr/vesti/6430-atletska-kuca-motivacija-za-nove-rekorde/>

Слика 7: Национални ватерполо тренажни центар, Врњачка Бања

Извор: <http://www.ass-org.rs/sr/vesti/6430-atletska-kuca-motivacija-za-nove-rekorde/>

3. ПРИОРИТЕТИ РАЗВОЈА СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У Републици Србији, основни правни оквир којим је регулисана област развоја спортске инфраструктуре јесте:

- Закон о спорту [1] и
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године [3].

3.1. Приоритети развоја спортске инфраструктуре на основу Закона о спорту

На основу Закона о спорту, општи интерес је изградња,

Братислав Петровић	Приоритети развоја / Спорт и бизнис, 3	Братислав Петровић	Приоритети развоја / Спорт и бизнис, 3
опремање и одржавање спортских објеката који су од значаја за развој спорта на целом подручју Републике Србије [1]. При одабиру пројеката за финансирање средствима буџета Републике Србије основни критеријум одређен је Законом о спорту којим се указује на то да треба: ▪ водити рачуна о регионалној покривености и ▪ степену развоја спортске инфраструктуре у јединицама локалне самоуправе. Регионална покривеност и степен развоја спортске инфраструктуре у јединицама локалне самоуправе утврђују се на основу националне евиденције спортских објеката коју води Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, као поверене послове, а на основу Закона о спорту и Правилника о садржају и начину вођења матичних евиденција у области спорта [4]. 3.2. Приоритети развоја спортске инфраструктуре на основу Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године Влада Републике Србије усвојила је нову Стратегију развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године, чија је визија унапређивање квалитета живота и обогаћивање друштвених односа становника Републике Србије кроз бављење спортом. Мисија је стварање система спорта у Републици Србији, у коме ће свако имати право да се бави спортом [3]. Јавне власти свих нивоа у Републици Србији, између осталог, требало би да предузимају мере како би се обезбедило планирање, изградња и реконструкција потребних спортских објеката. Стратегија развоја спорта дефинише приоритете у односу на развој спорта у Републици Србији. Стратегијом су дефинисана четири приоритета: 1) развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт; 2) повећање обима бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације; 3) развој и унапређење врхунског спорта; 4) развој и унапређење спортске инфраструктуре [3]. У свим досадашњим анализама потврђено је да је спортска инфраструктура у значајној мери девастирана и зато Стратегија развоја спорта има за циљ да се кроз њену примену развије и унапреди спортска инфраструктура у Републици Србији [3]. Четврти приоритет развоја и унапређења спортске инфраструктуре има општи циљ: развијена спортска инфраструктура. Посебни циљеви су:	▪ Успостављена потпуна база података, односно евидентирано и евалуирано постојеће стање спортске инфраструктуре – Активности: Истраживање о стању спортске инфраструктуре у Републици Србији; ▪ Системски планирана, реконструисана и изграђена спортска инфраструктура – Активности: Планирање потребних финансијских средстава; Спровођење програма изградње спортских објеката [3]. Задатак Министарства омладине и спорта је да системским активностима предводи, инвестира и омогућава спортском систему Републике Србије да оствари циљеве и приоритете које је Стратегија развоја спорта дефинисала на начин да, између осталог: ▪ стварају услове за подизање капацитета свих чиниоца спортског система, ▪ прате и помажу организацију врхунских спортских такмичења, ▪ раде на развоју и унапређењу услова за бављење спортом, првенствено спортске инфраструктуре [3]. До 2018. године, путем реализације Стратегије развоја спорта, очекиван исход, између осталог, је и да се побољша и унапреди постојећа и изгради недостајућа спортска инфраструктура, укључујући и завршетак изградње започетих спортских објеката. Применом Стратегије развоја спорта у области спортске инфраструктуре, између осталог, циљ је да се: ▪ изграде национални тренинг центри; ▪ реконструишу постојећи и изграде нови спортски објекти од значаја за Републику Србију и јединице локалне самоуправе и ▪ приоритетно заврше започети спортски објекти [3]. У оквиру општег циља развоја спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт, један од посебних циљева Стратегије развоја спорта су и побољшани материјално–технички услови за реализацију активности школског и универзитетског спорта. У Стратегији развоја спорта, између осталог, указује се на то да све школе треба да имају неопходну и одговарајућу опрему и објекте где ће се млади бавити физичким активностима и спортом. Један од посебних циљева повећања броја грађана који се баве спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације је и побољшање материјално–техничких услова у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом. У Стратегији развоја спорта основни део општег циља развоја и унапређења врхунског спорта је	наставак обезбеђивања услова за развој врхунског спорта. Применом Стратегије у области врхунског спорта, између осталог, циљ је да се спортистима обезбеде услови, ресурси и могућности у циљу максималног испољавања њихових потенцијала, као и услова за тренинге по највишим светским критеријумима, како би били спремни за постизање најбољих резултата на међународним такмичењима [3]. Планирање спортског развоја може се дефинисати као континуирани процес у коме се на основу анализе постојећег стања, кроз дијалог свих заинтересованих лица долази до спознаје кључних претпоставки за развој спорта, формулишу циљеви и предлажу мере за њихово постизање. Резултат процеса је Програм развоја спорта који треба да се реализује од стране јавних власти (политички одговорних) и евалуира, да би након пет година процес био поновљен [3]. 4. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОДАБИР ПРОЈЕКТА ЗА РАЗВОЈ СПОРТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ Министарство омладине и спорта, као један од приоритета, има системско и планско улагање у спорт, а тиме и у спортску инфраструктуру. Примарно је створити услове за дугорочно системско планирање и праћење развоја спорта, а тиме и његов напредак и будуће успехе. 4.1. Критеријуми за одабир пројеката за развој спортске инфраструктуре у корелацији са приоритетима на основу Закона о спорту При одабиру пројеката за изградњу, опремање и одржавање спортских објеката који су од значаја за развој спорта на целом подручју Републике Србије, основни критеријуми, у складу са Законом о спорту јесу: ▪ равномерна регионална покривеност и ▪ уједначен степен развоја спортске инфраструктуре у јединицама локалне самоуправе. За примену наведених критеријума, неопходно је на свим нивоима државе (Република Србија, регион и јединице локалне самоуправе) оформити базу података о спортским објектима и утврдити План мреже развоја спортске инфраструктуре. 4.2. Критеријуми за одабир пројеката за развој спортске инфраструктуре у корелацији са приоритетима на основу Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године Критеријуми за одабир пројеката за реализацију средствима из буџета Министарства омладине и спорта, у складу са приоритетима на основу Стратегије развоја спорта јесу:	▪ приоритетно завршити започете спортске објекте; ▪ предност дати реконструкцији постојећих и изградњи нових спортских објеката од значаја за Републику Србију и јединице локалне самоуправе; ▪ предност дати изградњи националних тренинг центара; ▪ предност дати пројектима школских спортских објеката јер треба да имају неопходну и одговарајућу опрему и објекте за бављење младих физичким активностима и спортом, и ▪ предност дати пројектима који ће спортске објекте учинити доступним свим грађанима под једнаким условима, без обзира на узраст, ниво физичке способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство. 5. ЗАКЉУЧАК Спортски објекти су од великог значаја за обезбеђивање предуслова за унапређење квалитета и квантитета спортских програма. Примарно је створити услове за дугорочно системско планирање и праћење развоја спорта, а тиме и његов напредак и будуће успехе. Законом о спорту и Стратегијом развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године дати су приоритети за развој спортске инфраструктуре у Републици Србији. На основу приоритета, одређени су критеријуми које би требало примењивати при одабиру пројеката за изградњу, опремање и одржавање спортских објеката који су од значаја за развој спорта на целом подручју Републике Србије. Документованим и аргументованим утврђивањем, доказано је да Министарство омладине и спорта у финансирању пројеката изградње нових и реконструкције, адаптације и санације постојећих спортских објеката, остварује приоритете развоја спортске инфраструктуре који су одређени основним правним оквиром за област развоја спортске инфраструктуре. У циљу даљег развоја спортске инфраструктуре у Републици Србији, потребно је при одабиру пројеката, чије се финансирање планира из средстава буџета Министарства омладине и спорта, применити критеријуме засноване на приоритетима на основу Закона о спорту и Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године. ЛИТЕРАТУРА [1] Службени гласник Републике Србије. (2016). <i>Закон о спорту</i>, бр. 10/16. [2] Службени гласник Републике Србије. (2014). <i>Закон о министарствима</i>, бр. 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др. закон.

[3] Службени гласник Републике Србије. (2015). *Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014 – 2018. године*, бр. 1/15.

[4] Службени гласник Републике Србије. (2011). *Правилника о садржају и начину вођења матичних евиденција у области спорта*, број 74/11.

Библиографија

▪ Петровић, Б. (2009). The Influence of the Ministry of Youth and Sport on the Increase in Quantity and Improvement of Quality and Equal Distribution of Sports Facilities in Serbia. *International Congress „Sports Facilities – Curent Position and Perspectives – SPOFA 09”* (стр. 105-115). Београд: Факултет за спорт и физичко васпитање.

▪ Петровић, Б. (2014). Development of Sports Facilities for the Preparation and Training - Development of Top-level Athletes. *International Congress „Sports Facilities – Crisis and Consequences – SPOFA 14”* (стр. 106-121). Београд: Факултет за спорт и физичко васпитање.

▪ Петровић, Б. (2015). Мрежа јавне спортске инфраструктуре. Рад излаган на *Другој међународној научној конференцији „Спорт, здравље, животна средина”*, Београд, Србија, 31.10.2015.

УТИЦАЈ ПРОГРАМА РИТМИЧКЕ ГИМНАСТИКЕ И ПЛЕСА НА МУЗИКАЛНОСТ СТУДЕНТКИЊА

IMPACT OF RHYTHMIC GYMNASTICS AND DANCE PROGRAM ON FEMALE STUDENTS MUSICALITY

ВОЈИН ЈОВАНЧЕВИЋ
Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице,
Нови Сад, vojinjovancevic@gmail.com

САЊА МАНДАРИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Београду, Београд

ФРАЊА ФРАТРИЋ
Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Факултет за спорт, Београд

Сажетак: Музика у свим својим облицима, небројеним ритмовима и мелодијама представља велики потенцијал за директан утицај на побољшање музикалности. Наставним планом и програмом предмета Ритмичке гимнастике и плеса који је спроведен на Факултету спорта и физичког васпитања у Новом Саду, у трајању од једне године, утицало се на музикалност 70 студенткиња прве године студија. Циљ рада је да се утврди ниво музичко-ритмичких способности и њихова трансформација. За процену музичко-ритмичких способности примењен је Сишор тест. За трансформационе процесе иницијалног и финалног мерења коришћен је T-test, док је за разлику између група испитаника у нивоу музикалности примењена униваријантна анализа варијансе (ANOVA). Очекивани резултати су потврђени у високом проценту. Сигнификантност је максимална и износи $p=.01$.

Кључне речи: Сишор тест, ритам, музика

Abstract: Music in all its forms countless rhythms and melodies is a great potential for direct impact on improving musicality. Through Plan and programme of rhythmic gymnastics and dance, which was conducted at the Faculty of Sport and Physical Education in Novi Sad in a period of one year, influenced on the musicality of 70 female students from the first year of study. The aim of this study was to determine level of musical-rhythmic skills and their transformation. For the assessment of musical-rhythmic skills is applied Seashore test. For the transformation processes of the initial and final measurements, we used T test, while for the difference between groups of respondents in the level of musicality we applied the univariate analysis of variance (ANOVA). Expected results are confirmed in a high percentage. Significance is maximum and is $p = .01$.

Keywords: Seashore test, Rhythm, Music

1. УВОД

Људи су веома рано схватили да одређене људске активности варирају и да је неопходно измерити их и дати јасне норме на измерене резултате. Различите способности служе као полазна основа за управљање у одређеним групама испитаника. Тако се у кинезиологији у основи испитују основни облици кретања, а сваки здрав човек савладава ова кретања различитим интензитетом и начином испољавања. Ако је информација коју дете добије исправна, у синергији са утицајем спољашњег фактора моторичка знања ће се развити до одређеног нивоа, а неопходна су за нормално функционисање организма. Према Јованчевићу „стимулацијом природних облика кретања у сензитивној фази, допринеће се њиховом бржем и лакшем савладавању, а касније и лакшем учењу сложенијих моторичких задатака“[1].

Музикалност се може описати као природна обдареност коју немају сви људи у истој мери. У правом смислу те речи, помоћу музикалности може се опажати, памтити, а у стању смо да на било који начин репродукујемо тонске висине и трајање из неког музичког дела. Музикалност, у ужем смислу, обавезна је компонента код свих извођача, јер без музикалности и највећим залагањем, уметник није у стању да своју уметност подигне на виши ниво у односу на просечно музицирање. Музика у свим својим облицима, небројеним ритмовима и мелодијама, представља велики потенцијал за директан утицај на побољшање музикалности и ритма. Јоцић и Мандарић [2] у свом раду наводе да се свака телесна активност одвија уз одређени ритам, и то у датим околностима, и да се ритам као такав појављује у спортским активностима попут трчања, пливања, спортског плеса и ритмичке гимнастике нарочито.